

VINOHRADNICTVÍ 16. – 20. 3. 2020

Téma : Zelené práce

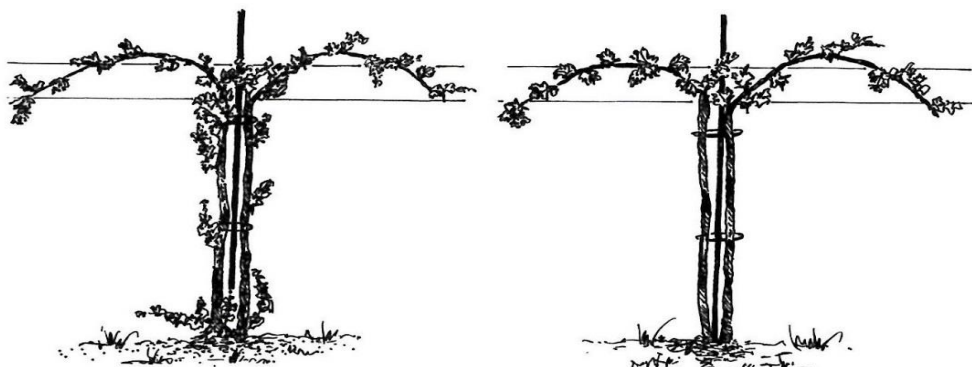
Prostudujte, vytiskněte a vložte do sešitu

9 ZELENÉ PRÁCE

Rékový keř – po zimním řezu redukovaný o značnou část své hmotné existence – se po nástupu do vegetace snaží především zachránit sám sebe. Čím více mu bylo odebráno, tím intenzivněji roste. A opět přichází člověk, aby mu vymezil životní prostor tím, že připevňuje jeho části k opoře; vyrůstající výhony různě zakracuje nebo vůbec odstraňuje. Této činnosti se odborně říká „zelené“ práce. Proč se takové práce dělají? Jak se dělají? Aby vinohradník mohl tyto zásahy vykonávat podle potřeb révy, je nejen nutné **znát** a umět je provést, ale i **vědět**, proč je potřebné je udělat.

Každý pracovní úkon, kterým se zasahuje do růstu a ročního vývoje keře, má svůj účel. Jeho provedení je nutné správně načasovat. Pokud se vhodné termíny nedodrží, účelu nemusí být tak úspěšně dosaženo nebo mohou takové zásahy dokonce keř poškodit.

9.1 PODLOM

Keř před podlomem a po něm

- = **odstraňování (vylamování)** nežádoucích nebo **nevhodných výhonů** brzy po vyrašení oček.
- Výhony se odstraňují, pokud jsou ještě v bylinném stavu (pozdějším vylámaním by mohlo dojít k poškození částí keře), nebo se musejí použít nůžky ⇒ větší poškození celistvosti pletiv.
- Při podlomu se odstraňují výhony vyrůstající ze starého dřeva:

– po **celé délce kmene** nebo z podzemní části keře (= **podnož**), pokud nejsou potřeba k řezu v příštím roce pro zmlazení kmene,

– ze **zásobního čípku**, pokud jich je více nežli dva (např. z podoček), měly by zůstat bazální výhony,

- výhony na **kordonovém rameni** – ponechávají se jen ty vyrůstající z oček, nikoli ze starého dřeva (s výjimkou případu, kdy je potřeba kordon zmladit),
 - na **podnožích** a na keřích vedených **na hlavu** – ponechává se počet výhonů podle zvoleného zatížení, měly by vyrůstat na vrchní části hlavy.
- Také se odstraňují výhony vyrůstající z tažňů:
- neplodné letorosty,
 - letorosty krátké a málo vyvinuté.

(KRAUS, 2004)

9.2 ZASTRKOVÁNÍ NEBO VYVAZOVÁNÍ LETOROSTŮ

- **Rostoucí výhony (letorosty)** se zastrkují do dvoudrátí nebo vyvazují k opoře hned, jakmile jsou dostatečně dlouhé.

- Měly by být situovány svisle, aby si vzájemně nestíhaly a nepřekážely. Špatně umístěné výhony (= všechny do jednoho místa) ⇒ špatná ventilace keře ⇒ podmínky pro rozvoj houbových chorob.
- Do drátěnek se zastrkuje dvakrát až třikrát za vegetaci.
- Pokud součástí opěrných konstrukcí nejsou dvoudrátí, letorosty se místo zastrkávání ke konstrukci přivazují vhodnými materiály.
- U keřů vedených na opěrách bez drátěných konstrukcí (např. vedení na hlavu, pergoly) se letorosty uvazují k opěrným tyčím nebo k jiným částem opěrných konstrukcí.

9.3 VYLAMOVÁNÍ ZÁLISTKŮ

= **fazochů** = sekundárních výhonů, vyrůstajících z každého nodu mezi osou výhonu a řápkem listu.

- Zálisky se vylamují, pokud jsou v bylinném stavu ≈ při délce 50–100 mm, při pozdějším odstraňování se musejí vyštíhávat.

- Vylamují se z bazální části letorostu (= v zóně hroznů), kdežto v horní části se ponechávají, pouze se v druhé polovině zkracují.

- Při vylamování se nesmí poškodit list vyrůstající z téhož nodu ani internodium pod vylamovaným fazochem a především nově se vytvářející oko, které bude rašit v příštím roce.

9.4 OSEČKOVÁNÍ LETOROSTŮ

Osečkování = sečkování, příp. snímání ≈ odstraňování vrcholů letorostů ⇒ násilné přerušování prodlužovacího růstu letorostů, který je stimulován fytohormonem.

- Osečkuje se tehdy, když prodlužovací růst již není žádoucí a naopak vytvářené asimiláty jsou potřebné pro vývoj hroznů.
- Teoreticky by stačilo odstranit nejmladší části = vrcholy, to je však vhodné jen na některých způsobech vedení, především u malých pěstitelů, kde je pro narůstající biomotu dostatek prostorů (např. pergola, etážové vedení apod.).
- Při klasických způsobech tvarování (drátěnky) se osečkovaním keř přizpůsobuje potřebám vinohradnické technologie.

- V běžných vinicích se poprvé letorosty zakracují asi 15–20 cm nad horním dvoudrátím, podruhé tehdy, když drátěnku přerostou i vrcholy zálistků z apikálních částí letorostů.

9.5 ODLISTOVÁNÍ (DEFOLIACE)

- **Odstranění částí listů** umožní lepší provzdušnění keřů, především u odrůd citlivých na houbová onemocnění. Tento zásah je nutné provádět velmi opatrně, protože při přehnaném odlistění dochází k poškození listů a především hroznů UV zářením. Odlistuje se ve dvou termínech.
- Poprvé je tento zásah vhodný v době před kvetením, kdy se odstraňuje pouze několik listů zastínujících květní laty na straně drátěnky odvrácené od přímého oslunění.

- Účelem druhého odlistování je lepší oslunění zaměkajících hroznů.

- V obou případech je nutné k odlistování přistupovat citlivě, aby hrozny zůstaly zčásti zastíněné.

9.6 REDUKCE SKLIZNĚ

= **úmyslné odstraňování** některých **hroznů** nebo **částí hroznů** = opatření stimulující (podněcující) keř ke zvýšené tvorbě sacharidů. Tento zásah se nejčastěji provádí v době začátku zaměkání až do doby asi 14 dní před sklizní – termín závisí na odrůdě, zatížení a kondici keře a stupni vyzrání. Odstraňují se:

- celé hrozny, většinou tak, aby na každém letorostu byl jen jeden hrozen nebo
- dolní části každého hroznu = „půlení hroznů“, což se zdá efektivnější, bývá to však pracnější.

9.7 MECHANIZAČNÍ PROSTŘEDKY PRO USNADNĚNÍ ZELENÝCH PRACÍ

- **ometače kmínků** – na odstranění letorostů na kmínkách vyrůstajících ze spících oček
 - princip: dva proti sobě rotující vertikální válce s kartáči z plastových nebo pryžových materiálů
- **osečkovače** – pro zakracování letorostů
 - princip: několik nad sebou umístěných rotujících nožů
 - varianty: jednostranné a dvoustranné jednoduché osečkovače – pracují z jedné strany řádku; jednostranné a dvoustranné tunelové osečkovače – osečkují řádek z obou stran
- **ventilátorové defoliátory** – k odlistování zóny hroznů
 - princip: vtahování listů pod tlakem do pracovního ústrojí a následné odseknutí
 - výhody: lepší provzdušnění keře ⇒ zhoršení podmínek pro rozvoj houbových chorob; lepší oslunění ⇒ zvýšení kvality hroznů
 - nevýhody: při silném nebo pozdním použití – přílišné odlistění ⇒ poškození bobulí UV zářením, poškození bobulí ⇒ rozvoj houbových chorob

(ZEMÁNEK, 2010)